

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PISARZOWICE

1. RYS HISTORYCZNY I KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA WSI:

Założenie wsi miało miejsce w drugiej połowie XIII wieku za panowania księcia Władysława I Opolskiego, po najazdach tatarskich. Najstarsze wzmianki źródłowe o Pisarzowicach pochodzą z lat 1325-1327. Zawierają je spisy z dziesięciny sześcioletniej oraz wykazy świętopietrza. Nazwa "Pisarzowice" wiąże się z pisarzem. Wieś była wyposażeniem pisarzy księstwa oświęcimskiego, a jej właściciele nosili tytuł pisarza ziemskiego oświęcimskiego. Na taką interpretację wskazują jednoznacznie najstarsze przekazy tej nazwy - "Villa Scriptoris", funkcjonujące jeszcze w XIV wieku. W XV stuleciu wykształciło się dzisiejsze jej brzmienie "Pisarzowice", w różnych zapisach "Pyszarowicze", "Pyssarzowice", "Pysarzowicze". Najdłużej władającą dobrami pisarzowskimi była rodzina Pisarzowskich, a najwybitniejszymi z nich byli: zmarły w 1679 roku w 83 roku życia sekretarz królewski a potem sędzia ziemski zatorski Jan Pisarzowski oraz jego wnuk nieznany dotąd poeta staropolski Adam Jacek Pisarzowski (około 1658 - 1696). Młodszy bracia poety brali udział w wyprawie wiedeńskiej Jana III Sobieskiego w 1683 roku. W XVIII stuleciu dużą rolę odgrywał zmarły w 1781 roku Adam Pisarzowski, sędzia ziemski zatorski, major wojsk koronnych i marszałek konfederacji barskiej w księstwach oświęcimskim i zatorskim, a wreszcie chorąży krakowski.

Ostatnimi właścicielami Pisarzowic byli: Jerzy Bułowski (górny dwór) oraz Jerzy Krzemień (dolny dwór). Burze dziejowe, które przechodziły przez ziemię oświęcimską, nie omijały również Pisarzowic. Pustoszone były przez oddziały husytów, przez oddziały szwedzkie podczas potopu szwedzkiego. U schyłku XVIII wieku wieś podupadła gospodarczo z powodu najazdów, dzierżaw i zniszczeń żołnierskich. W 1772 roku po I rozbiorze Polski Pisarzowice znalazły się pod zaborem austriackim i nazwane zostały Schreibersdorf.

Tragiczne dla mieszkańców Pisarzowic były również lata I i II wojny światowej. W trakcie I wojny światowej zginęło 59 mieszkańców, a podczas II wojny światowej 30 mieszkańców. Dla upamiętnienia śmierci mieszkańców poległych w I i II wojnie światowej wybudowano na miejscowym cmentarzu z inicjatywy Rady Sołeckiej pomnik z tablicami na których umieszczono ich nazwiska. Uroczyste odsłonięcie pomnika i poświęcenie odbyło się 11 listopada 1989 roku.

Sołectwo Pisarzowice jest największym sołectwem w gminie Wilamowice. Liczy prawie 4600 mieszkańców tj. około 30 % mieszkańców gminy (z wyraźnymi tendencjami wzrostu liczby mieszkańców) i zajmuje powierzchnię 1384 ha tj. około 24% powierzchni gminy. Średnia gęstość zaludnienia wynosi około 312 mieszkańców/km². Pisarzowice graniczą z Wilamowicami, Hecznarowicami, Kętami, Kozami, Starą Wsią, Janowicami i miastem Bielsko Białe.

Pisarzowice położone są na południowych krańcach ziemi oświęcimskiej w dolinie rzeki Pisarzówki (dopływ rzeki Soły). Obszar przecinany jest dolinami potoków Czerwinka, Słonica i Harszówka. Najwyższe położone miejsce w Pisarzowicach to wzgórze Lanckorona 360

m.n.p.m.

Wzdłuż dolin rzecznych Słonicy, Harszówki i częściowo Pisarzówki usytuowane są kaskadowo znaczne kompleksy stawów hodowlanych na których gospodaruje Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna "Wyzwolenie". Spore różnice wysokości względnych, liczne zagajniki wzdłuż potoków składają się na charakterystyczny parkowy krajobraz o dużych walorach turystycznych.

Pomimo, iż przez teren sołectwa nie przebiegają drogi krajowe czy autostrady, Pisarzowice mają korzystne położenie geograficzne. Znajdujące się w pobliżu duże aglomeracje miejskie ze swoim potencjałem przemysłowym, rynkiem pracy oraz rynkami zbytu na produkty żywnościowe, miały i mają znaczący wpływ na ekonomiczny rozwój sołectwa.

Gęsta sieć dróg i dobra komunikacja sprzyjają wielorakim powiązaniom z pobliskimi miastami. Odległość od stolicy województwa - Katowic to około 50 km, do Krakowa około 80 km, Oświęcim około 18 km, do centrum Bielska Białej około 10 km, do Czechowic - Dziedzic 20 km, a do przejścia granicznego w Cieszynie około 35 km.

Sołectwo współpracuje na niwie kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej z gminami słowackimi Horna Suca, Rajeckie Teplice, Trencianskie Teplice, z czeską gminą Dolní Benetov, węgierską Kisújszállás oraz Austriacką Altenburg.

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI – OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON.

Jak wynika z analizy materiałów statystycznych, Pisarzowice są miejscowością posiadającą dodatni przyrost naturalny i ta tendencja utrzymuje się od kilku lat. Liczba ludności wzrasta również w wyniku imigracji ludności do Pisarzowic. Przybysze z zewnątrz to ludzie przeważnie o wyższym statusie społecznym i wykształceniu, budujący nowe domy indywidualne. Najważniejszymi czynnikami decydującymi o imigracji są:

- położenie Pisarzowic w strefie podmiejskiej
- atrakcyjność terenu i stosunkowo niskie ceny działek
- czyste środowisko naturalne i przychylność władz samorządowych
- uzbrojenie terenów budowlanych i poczucie bezpieczeństwa
- dobre stosunki z przyszłymi sąsiadami

Należy podkreślić, że wg raportów policji dotyczących przestępczości Pisarzowice należą do najbezpieczniejszych miejscowości w rewirze Komisariatu Kobiernice.

Niezmiennie istotnym elementem rozwoju miejscowości jest poziom wykształcenia mieszkańców. Wprawdzie w strukturze wykształcenia przeważają osoby z przygotowaniem

zasadniczym, ale prowadzone rozeznania wśród uczniów III klas gimnazjum pokazują, że wszyscy absolwenci podejmują naukę w szkołach średnich i jesteśmy przekonani, że te wskaźniki z upływem czasu będą się zdecydowanie zmieniały. Poziom nauczaniu w gimnazjum w Pisarzowicach (231 uczniów) jest stosunkowo wysoki, a świadczą o tym wyniki egzaminów końcowych, które są zdecydowanie najlepsze w gminie Wilamowice i lepsze od średniej powiatu, oraz średniej województwa. Także dobre wyniki uzyskuje szkoła podstawowa (366 uczniów), a obie placówki jako jedyne w gminie uzyskały krajowy certyfikat tzw. "Szkoły z klasą". Najmłodsze pokolenie mieszkańców Pisarzowic (około 120 dzieci) uczęszcza do ładnie urządzonego i funkcjonalnego przedszkola publicznego.

Stopa bezrobocia wynosiła w gminie wg spisu powszechnego z 2002 roku 15,8%. W Pisarzowicach jest to podobny poziom. Bezrobociem objęte są 192 osoby w 46 rodzinach. Główną przyczyną bezrobocia były i są redukcje zatrudnienia w przemyśle wydobywczym pobliskich kopalń, oraz likwidacja przemysłu włókienniczego i częściowo maszynowego. Mieszkańców Pisarzowic należy zaliczyć do bardzo aktywnych społecznie. Świadczy o tym ilość istniejących organizacji społecznych oraz ilość imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych jakie na terenie Pisarzowic się odbywają.

Największe cykliczne imprezy to "Pisarszowskie Sobótki" w których chętnie uczestniczą goście ze Słowacji i z Czech, organizowana przez szkoły "Baw się razem z nami", kolarskie wyścigi rodzinne czy też biegi przełajowe.

Wykaz infrastruktury społecznej:

- Ochotnicza Straż Pożarna, aktywnie prowadząca działalność gospodarczą
- Ludowy Klub Sportowy "Pionier" w którym gra w piłkę około 150 dzieci i młodzieży w różnych grupach wiekowych.
- Stadion sportowy z tworzonym zapleczem rekreacyjnym (planowane jest zadaszenie istniejącej trybuny na 200 miejsc, oraz zadaszenie istniejącej estrady na której odbywają się występy podczas imprez rekreacyjnych i kulturalnych.
- Sala gimnastyczna - niestety jest tylko jedna i koniecznym jest budowa sali gimnastycznej pod potrzeby gimnazjum i młodzieży ponadgimnazjalnej.
- Uczniowski Klub Sportowy "Sokół"
- Wiejski Dom Kultury
- Zespół regionalny "Pisarszowianki"
- Orkiestra dęta wraz z mażoretkami (znakomite miejsce na krajowym przeglądzie orkiestr dętych)
- Koło Gospodyń Wiejskich (około 100 członkiń)
- Koło Emerytów i Rencistów (ponad 100 członków)
- Koło Pszczelarzy
- Kółko Rolnicze

- Koło Łowieckie "Knieja"
- Urząd Pocztowy
- Bank Spółdzielczy
- Szkoła Podstawowa im Jana Pawła II
- Gimnazjum im. Jana Pawła II - będzie rozbudowa i budowa sali gimnastycznej
- Przedszkole
- Ośrodek Zdrowia
- Apteka
- Parafia rzymsko - katolicka

Pomimo dużej aktywności i zaradności, pewna grupa mieszkańców wymaga różnego rodzaju pomocy. Statystycznie z takiej pomocy korzysta około 10 % mieszkańców (426 osób ze 108 rodzin).

Główne powody przyznania pomocy to:

- ubóstwo - 199 osób w 43 rodzinach
- niepełnosprawność - 150 osób w 35 rodzinach
- długotrwała choroba - 83 osoby w 20 rodzinach
- rodziny niepełne - 67 osób w 20 rodzinach
- rodziny wielodzietne - 82 osoby w 12 rodzinach
- alkoholizm - 26 osób w 7 rodzinach
- narkomania - 2 osoby w 1 rodzinie

Sytuacja gospodarcza :

Sołectwo Pisarzowice podobnie jak cała gmina ma charakter rolniczy. Brak jest tu bowiem dużych zakładów przemysłowych, a do największych pod względem zatrudnienia należą:

- MEBLOEXPO - produkcja mebli - zatrudnia około 300 osób (ale w tym liczna grupa pracowników to nie są mieszkańcy Pisarzowic).
- BIEDRONKA - duży pawilon handlowy
- FEBA - nowy duży zakład produkujący stroje kąpielowe
- AGA - wyroby z tworzyw sztucznych - zatrudnia około 100 pracowników (z perspektywą rozwoju).
- 3 Szkółki Krzewów Ozdobnych p .Eugeniusza Pudełka, p. Antoniego Pudełka i p. Krzysztofa Kubiczka - w sezonie każda zatrudnia po około 30 pracowników. Szkółki te są potentatem w skali kraju, a piękne krzewy ozdobne wysyłane są także na eksport. Atrakcją tych szkółek oprócz oczywiście samych krzewów i pięknych ogrodów są tzw. dni otwarte tj Dni Kwitnącej Azalii w m-cu maju i jesienią Babie Lato w Ogrodzie. Wtedy to dosłownie tysiące ludzi (w tym liczne wycieczki z zagranicy) zwiedza ogrody

i robi przy tym zakupy.

- Zakład Rzeźniczo-Przetwórczy p. Marka Baścika i Adama Hankusa produkujący wysokiej klasy wyroby wędliniarskie - zatrudnia około 20 pracowników
- Piekarnia p. Mandy - zatrudnia 5 pracowników
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna "Wyzwolenie" - gospodaruje na 243,5 ha, a specjalizuje się w hodowli karpia, w produkcji tuczników oraz hodowli kur niosek. Zatrudnia około 25 pracowników.

Pewna grupa mieszkańców zatrudniona jest w usługach - w dużej ilości jednoosobowych, do których zaliczyć można usługi fryzjerskie, budowlane, ślusarskie, elektryczne, projektowe, stolarskie, hydrauliczne itp. Na uwagę zasługuje dobra sieć sklepów z szeroką gamą asortymentów, a w każdym z nich zatrudnionych jest po kilku sprzedawców.

Istotnym działem gospodarki sołectwa jest również rolnictwo, a sprzyjają temu dobre warunki klimatyczne. Okres ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C, znany jako okres wegetacyjny, trwa przez około 220 dni. Długość okresu bez przymrozków trwa około 180 dni, a opady atmosferyczne wynoszą średnio około 850 mm rocznie. Największą powierzchnię bo około 850 ha tj. 90 % gruntów stanowią gleby klasy bonitacyjnej IV A i IVB. Na uwagę zasługuje wysoki udział gruntów rolnych w ogólnej liczbie gruntów. Charakterystyka użytkowania gruntów w gospodarstwach przedstawia się następująco:

- grunty orne 943,4 ha tj 67,4 %
- lasy 183,9 ha tj 13,1 %
- łąki i pastwiska 89,3 ha tj 6,4 %
- stawy i rzeki 63,5 ha tj 4,5 %
- inne tereny tj drogi, tereny osiedlowe, nieużytki itp. 118,4 ha tj 8,5 %

O dopłaty obszarowe z unii europejskiej wystąpiło około 80 % rolników i jest to czołówka województwa śląskiego.

Piękne położenie Pisarzowic z ładnymi widokami, ciekawy miejscowy folklor, tradycyjna gościnność mieszkańców, stale poprawiający się stan środowiska naturalnego, dobra sieć handlu i usług stwarzają sprzyjające warunki do powstawania gospodarstw agroturystycznych.

Koncepcja rozwoju przestrzennego Sołectwa Pisarzowice:

Realizacja celów rozwoju sołectwa wiąże się w znacznym stopniu ze zmianami jakościowymi i ilościowymi w systemie osadniczym sołectwa, oraz jego funkcjonowaniu jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania i rekreacji dla mieszkańców pobliskich ośrodków miejskich, prowadzenia działalności gospodarczej i usług, a także jako ośrodka usługi o znaczeniu lokalnym.

Główne kierunki zmian w koncepcji rozwoju przestrzennego obejmują:

- 1.intensyfikację rozwoju mieszkalnictwa o charakterze podmiejskim (zahamowanie dalszego rozpraszania się zabudowy i dążenie do tworzenia skupionych zespołów zabudowy).
Umożliwianie rozwoju mieszkalnictwa o cechach i standardach odpowiednich dla osiedli podmiejskich. (Pisarzowice mają nowy plan zagospodarowania przestrzennego, zatwierdzony w 2004 roku i uaktualniony na prośbę zainteresowanych w 2006 roku.)
- 2.rozwoj atrakcyjnych form zagospodarowania związanego z obsługą rekreacji i wypoczynku
  - powstanie w oparciu o rzekę Sołę kąpielisk z towarzyszącymi temu obiektami w przysiółku Harszówki, oraz w oparciu o jeden ze stawów, których administratorem jest Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna, terenów na wypoczynek sobotnio-niedzielny.
  - tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa rekreacyjnego w formie zespołów zabudowy o charakterze jednorodinnym lub mieszanym z zabudową jednorodzinną w rejonie o wysokich walorach rekreacyjnych (przysiółek Czernichów).
  - kształtowanie zespołów usług, rekreacji i sportu dla wzbogacenia oferty rekreacyjnej sołectwa.
  - budowa stosownej infrastruktury wokół boiska sportowego tj. budowa nowej zadaszonej estrady na której będą odbywały się imprezy rozrywkowe oraz zadaszenie trybuny dla kibiców.
  - wytyczenie i utworzenie traktów spacerowych między doliną potoku Słonica a ciągiem stawów rybnych (około 2 km), oraz wzdłuż ulicy św. Jana Kantego aż ku Krzemieniu (około 2 km).
- 3.stworzenie warunków do rozwoju wytwórczości i usług na wydzielonym obszarze dostępnym pod względem komunikacyjnym i wyposażonym w infrastrukturę techniczną (tereny obok budowanej oczyszczalni ścieków o powierzchni 1,7 ha)
- 4.doskonalenie sprawnego powiązania komunikacyjnego sołectwa z układem dróg zewnętrznych. (w tym ciągła poprawa stanu nawierzchni dróg).
- 5.stały wzrost życia mieszkańców do poziomu wyższego od średniej krajowej.
- 6.systematyczna poprawa jakości środowiska naturalnego.

4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

l.p.	Nazwa zadania	Zakładana wartość zadania	Okres realizacji
1	2	3	4
1	Rozbudowa budynku Szkoły w Pisarzowicach wraz z budową sali gimnastycznej Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	9.200.000 1.600.000 7.600.000	2008 – 2010
2	Rozbudowa budynku Przedszkola w Pisarzowicach Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	2.000.000 500.000 1.500.000	2010 – 2012
3	Budowa infrastruktury wokół boiska sportowego LKS PIONIER w Pisarzowicach (budowa nowej zadaszonej estrady i zadaszenie widowni, zagospodarowanie terenu) Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	650.000 150.000 500.000	2009
4	Wykonanie kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków w rejonie ul. Odsole do Harszówek Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	4.297.436 897.436 3.400.000	2008 – 2012
5	Kontynuacja budowy kanalizacji sanitarnej w Pisarzowicach Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	5.871.851 1.015.000 4.250.000 606.851	2008 – 2013
6	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Pisarzowicach Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	3.065.000 1.265.000 1.800.000	2008 – 2010
7	Modernizacja dróg gminnych na terenie Pisarzowic Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	1.500.000 1.500.000	2008 – 2013

8	Modernizacja budynku OSP w Pisarzowicach Źródła finansowania: Środki własne OSP: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	600.000 150.000 450.000	2009
9	Modernizacja domu nauczyciela w Pisarzowicach wraz z adaptacją na mieszkania socjalne Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	1.030.000 530.000 500.000	2011 – 2013
10	Budowa chodnika w ciągu ul. Pańskiej w Pisarzowicach Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	700.000,00 300.000,00 400.000,00	2010 – 2011
11	Budowa chodnika w ciągu ul. Św. Floriana w Pisarzowicach (od mostu do remizy) Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	600.000,00 300.000,00 300.000,00	2009
12	Budowa chodnika w ciągu ul. Bielskiej w Pisarzowicach Źródła finansowania: Budżet powiatu bielskiego Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	800.000,00 300.000,00 500.000,00	2010 – 2011